

دستور

روی تامپسون
کریستوفر جی بوون

زبان تدوین

محمد گذر آبادی

دستور زبان تدوین

روی تامپسون، کریستوفر جی. بوون

مترجم: محمد گذرآبادی

نوبت چاپ: ششم، ۱۴۰۳

شمارگان: ۱۱۰۰ نسخه

طراح جلد: احسان حسینی

ویراستار: احمد فرهنگیان

قیمت: ۱۸۰۰۰ تومان

چاپ: گل وردی

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۶۵۰-۲۸-۰

حقوق چاپ و نشر برای انتشارات ساقی محفوظ است

Thompson, Roy

تامپسون، روی

دستور زبان تدوین / روی تامپسون، کریستوفر جی. بوون؛ ترجمه‌ی محمد گذرآبادی - تهران: ساقی،

چاپ اول: ۱۳۹۳، چاپ ششم: ۱۴۰۳، ۲۷۲ ص، مصور.

ISBN: 978-622-7650-28-0

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

Grammar of the edit. 2nd ed., c2009

عنوان اصلی:

۱. سینما - - تدوین. ۲. نوارهای ویدئویی - - تدوین - - ۳. بوون، کریستوفر جی. Bowen,

Christopher J

۷۷۸/۵۳۵

TR۸۸۹/۱۶۰۱۷

۱۳۹۳

۳۰۶۰۱۸۳۷

کتاب‌شناسی ملی

دفتر: ۸۸۸۰۴۸۴۶، فروشگاه: ۸۸۸۹۷۸۱۴، پخش: ۸۸۸۵۳۹۰۸

نشانی: تهران، میدان فردوسی، خیابان شهید سپهبد قرنی، شماره ۱۶

۹	یادداشت مترجم
۱۱	مقدمه
۱۳	فصل اول: اصول تدوین
۱۴	مختصری درباره تاریخ تدوین
۱۵	چه عواملی ممکن است بر گزینش های تدوین تأثیر بگذارند؟
۱۸	انتقال های اصلی تدوین
۱۹	مراحل فرایند تدوین
۲۵	فصل دوم: درک فوتیج
۲۶	انواع اصلی نما
۲۸	توضیحات نما
۲۸	نمای فوق العاده نزدیک (FCU/DCU)
۲۹	نمای خیلی نزدیک (BCU)
۳۰	نمای نزدیک (CU)
۳۱	نمای نیمه نزدیک (MCU)
۳۱	نمای متوسط (MS)
۳۳	نمای نیمه دور (MLS)
۳۳	نمای دور / نمای باز (LS / WS)
۳۴	نمای خیلی دور (VLS)
۳۴	نمای فوق العاده دور (XLS/ELS)
۳۵	نمای دونفره (2-Shot / 2S)
۳۷	نمای روی شانه (OTS/OSS)
۳۸	افزودن بر پیچیدگی نما
۴۱	نماهای ساده

۴۲	 نماهای پیچیده
۴۳	 نماهای تکوینی
۴۴	 مرور فوتیج - انتخاب بهترین نماها
۴۵	 چه چیزهایی می توانند یک نما را بسازند یا خراب کنند؟
۴۶	 فوکوس
۴۷	 کیفیت صدا
۴۸	 نوردهی و دمای رنگ
۴۹	 قاب بندی و ترکیب بندی
۵۱	 جهت پرده
۵۲	 قانون ۱۸۰ درجه / محور کنش
۵۳	 قانون ۳۰ درجه
۵۵	 زاویه های منطبق
۵۵	 خط چشم منطبق
۵۶	 تداوم کنش
۵۷	 تداوم گفت و گو
۵۸	 اجرا
۵۸	 با تمام فوتیج آشنا باشید
۵۹	 همه این ها چه کمکی به شما می کند؟
۶۱	 فصل سوم: کی برش بزنیم و چرا؟
۶۳	 چه عواملی به تبدیل یک انتقال به یک تدوین خوب کمک می کنند؟
۶۴	 اطلاعات
۶۵	 انگیزه
۶۸	 ترکیب بندی نما

۷۰	زاویه دوربین
۷۲	تداوم
۷۲	تداوم محتوا
۷۴	تداوم حرکت
۷۶	تداوم موقعیت
۷۷	تداوم صدا
۷۷	صدا
۸۱	آیا دلیل درست یا نادرست برای یک برش وجود دارد؟
۸۳	فصل چهارم: انتقال ها و طبقه بندی تدوین
۸۴	برش
۸۸	دیزالو
۹۲	وایپ
۹۴	فید یا ظهور / محو تصویر
۹۷	انواع پنج گانه تدوین
۹۸	تدوین کنش
۱۰۱	تدوین موقعیت پرده
۱۰۳	تدوین فرم
۱۰۶	تدوین مفهوم
۱۰۸	تدوین ترکیبی
۱۰۹	آیا درباره این ها از من امتحان می گیرند؟
۱۱۱	فصل پنجم: روش های عمومی برای تدوینگران
۱۱۲	صدا و تصویر، شریک هم اند، نه رقیب هم

۱۱۳	هر نمای جدید باید اطلاعات جدید داشته باشد
۱۱۳	برای هر تدوین باید دلیلی وجود داشته باشد
۱۱۶	خط فرضی را رعایت کنید
۱۱۹	شکل مناسب تدوین را انتخاب کنید
۱۲۲	هر چه تدوین بهتر باشد، کم تر دیده می شود
۱۲۳	تدوین کردن یعنی خلق کردن
۱۲۵	فصل ششم: روش های کاری
۱۹۳	فصل هفتم: برش نهایی، مباحث دیگری که در تدوین ناگزیر به آن ها بر می خورید
۱۹۴	برخی دیگر از واژگان تدوین
۱۹۴	تدوین موازی
۱۹۴	مونتاژ
۱۹۵	تدوین چند دوربین
۱۹۶	صدای سینک و محاسبه زمان
۱۹۷	چگونه راه خود را به دنیای تدوین باز کنید
۱۹۷	ابزارها در برابر مهارت ها
۱۹۸	روند کار دیجیتال
۱۹۹	نقش دستیار تدوین
۲۰۰	نتیجه گیری
۲۰۳	واژه نامه
۲۴۷	واژه نامه به ترتیب الفبای لاتین
۲۵۹	اعلام

یادداشت مترجم

کتابی که در دست دارید، در واقع ویراست دوم کتاب الفبای تدوین است که با تغییرات اساسی و تجدید نظر کلی بازنویسی شده است. نسخه فعلی در مقایسه با کتاب قبلی، به مراتب کامل تر و شکیل تر شده و شکل و شمایل واقعی یک کتاب تخصصی را پیدا کرده است. در ترجمه آن سعی کرده ام به واژگان ویراست قبلی وفادار باشم، اما تغییرات کوچکی اتفاق افتاده که ناگزیر است و امیدوارم به روانی کتاب کمک کرده باشد. بسیاری از معادل هایی که در ترجمه های فارسی برای واژگان تخصصی سینما به کار می رود، در تداول عام دست اندرکاران سینما و تلویزیون کاربرد ندارد و آن ها همان واژه اصلی را (گاهی با تغییرات جالب) به کار می برند. مثلاً برای واژه *twoshot* در ترجمه ها از ترکیب «نمای دو نفره» استفاده می شود اما تا جایی که می دانم، فیلم سازان برای اشاره به چنین نمایی از واژه عجیب و جالب «دو شات» استفاده می کنند که واقعاً معلوم نیست از کجا آمده اما به کار می رود و کسی هم مشکلی با آن ندارد! به علاوه، این واقعیت را نیز نمی توان نادیده گرفت که دست اندرکاران سینما و تلویزیون دوست دارند در زبان روزمره شان از واژگان تخصصی سینما و تلویزیون به شکل اصلی خود که بیش تر انگلیسی است استفاده کنند چون به آن ها تشخیص حرفه ای و تمایز زبانی می دهد، که از قضا سخت به دنبال آن هستند. بنابراین سعی کرده ام مثل همیشه نقطه وسط را بگیرم و در جایی که معادل فارسی کاربرد ندارد (و هرگز هم کاربرد پیدا نخواهد کرد!) از اصرار به استفاده از آن بپرهیزم. ولی در این باره هنوز حرف و حدیث بسیار است و رسیدن به یک زبان مشترک (بین کتاب های سینمایی و اهالی سینما) به نظر غیر ممکن می رسد.

مقدمه

هر فیلم یا درام تلویزیونی که تماشا می کنید، تدوین شده است. هر تبلیغ، گزارش خبری و میزگرد تلویزیونی، تدوین شده است. تقریباً هر شکلی از ارائه تصویر متحرک، اعم از داستانی و غیرداستانی یا ترکیبی از هر دو، تدوین شده است. یعنی کوتاه شده، نظم دوباره یافته، شاخ و برگ داده شده، دستکاری و اصلاح شده است. تا نسخه نهایی به دست آید. این نسخه نهایی ممکن است دقیقاً همان چیزی باشد که خالق از ابتدا در ذهن داشتند یا ممکن است از نظر حس و حال، تمپو، اطلاعات و تأثیر عاطفی، به کلی با ذهنیت اولیه فرق داشته باشد؛ اما در هر حال نقش تدوینگر را در شکل گیری این نسخه نمی توان نادیده گرفت. از این رو بر عهده تدوینگر است که با دست بردن در مواد و مصالح گرفته شده در مرحله تولید، نسخه نهایی را بر اساس اهداف و مقاصد تهیه کنندگان، به بهترین شکل ممکن خلق کند.

نویسنده، داستان را می نویسد، کارگردان، بازیگران را هدایت می کند، فیلم بردار، سبک بصری تک تک نماها را می آفریند و تدوینگر، تمام آن قطعات را سر هم می کند. از این رو تدوینگر در واقع یکی از آخرین کسانی است که روی پروژه تولید تصویر متحرک دست می گذارد. مهارت، تبحر و شامة اوست که به شکل گیری سبک بصری محصول نهایی کمک

می‌کند و تصمیمات او نیز معمولاً در موفقیت یا شکست برنامه نقش دارد. البته تدوینگر فقط تا حدی که به او اجازه و امکان داده شده می‌تواند جادو کند؛ به این معنا که کیفیت و کمیت فیلم‌های گرفته‌شده در مرحله تولید تأثیر بسیار زیادی در جذابیت محصول نهایی دارد. از این رو تردیدی نیست که وقتی از یک پروژه استقبال خوبی می‌شود، همه افتخار آن به تدوینگر نمی‌رسد و از سوی دیگر وقتی نتیجه کار مطلوب نیست، تمام تقصیر را نمی‌توان گردن تدوینگر انداخت. اما تدوینگر خوب می‌تواند در کیفیت محصول نهایی تأثیر بسزایی داشته باشد.

این کتاب قصد دارد افراد تازه کار - مبتدی یا تازه‌وارد - را با دنیای تدوین تصاویر متحرک آشنا کند. امیدواریم قوانین، رهنمودها و روش‌های کلی که در این جا ارائه شده، محصلان این فن را با اصول آن به خوبی آشنا کند و مشوق آن‌ها برای تفحص بیش‌تر در زمینه تاریخ این رشته و مسیرهای آینده آن باشد.

صرف نظر از مسیری که تدوینگر پیش خواهد گرفت، هر کسی باید اول راه رفتن را یاد بگیرد تا بعد بتواند بدود. این کتاب باید به تعریف و آشنایی با پایه کمک‌کند و روش‌های عمومی تدوین را تشریح نماید. در این جا به نرم‌افزار خاصی برای تدوین ویدیو یا ابزار خاصی برای تدوین فیلم اشاره نشده است. هدف ما این نیست که بین تصاویر گرفته‌شده روی امولسیون یا رسانه‌های الکترونیک آنالوگ یا دیجیتال فرق بگذاریم. اصطلاح «تصویر متحرک» را می‌توان آزادانه برای انواع مختلف برنامه‌ها، اعم از تصاویر گرفته‌شده برای سالن‌های سینما، تلویزیون یا اینترنت، به کار برد. می‌توان برای کمک به تشریح یک نکته خاص، از یک ژانر سینمایی بخصوص یا نوع خاصی از برنامه‌های تلویزیونی مثال زد. هدف کتاب این است که افراد مبتدی را با عمومی‌ترین اصول و روش‌های پذیرفته‌شده تدوین، دلیل استفاده از آن‌ها و معنایی که عموماً از آن‌ها استنباط می‌شود، آشنا کند. فنون خوب و فنون نه‌چندان خوب مورد بحث قرار می‌گیرند و تشریح می‌شوند اما در نهایت درست و غلط وجود ندارد؛ فقط آن چه جواب می‌دهد و آن چه جواب نمی‌دهد - و دلیل آن - وجود دارد.